

Gift från kemtvätt ångas bort i Skäggered

Projektet i Skäggered visar på vikten av transparens och samarbete efter att förorenat dricksvatten upptäckts. En kemtvätt som stängdes ner på 70-talet har lämnat spår efter sig, något som uppdagades först 2016. Efter undersökningar, statlig finansiering och dialog är saneringen nu på gång. I projektet samverkar Mölndals stad, Länsstyrelsen, Västra Götalandsregionens Miljömedicinska Centrum, de boende i området och många fler för att tillsammans få bukt med föroreningarna.

- Sedan dag ett har projektet i Skäggered varit prioriterat. Vi försöker få kommuner att söka statligt bidrag för projekt som det här, där det inte finns någon given part kvar som bär ansvaret. Det är jätteviktigt att vi får vetskap om förorenande platser. Att vi jobbar aktivt med att upptäcka dem och åtgärdar det som behöver åtgärdas, säger Diana Henriksson, länsmiljöingenjör på Länsstyrelsen Västra Götaland.

Skäggered är ett glesbebyggt villaområde i Mölndals stad. 2016 kontaktades Länsstyrelsen när misstankar om förorenat dricksvatten upptäcktes. Det var boende som larmade. Tidigt skickade Mölndals stad in ansökan om statligt bidrag, för att i ett första steg utreda föroreningssituationen och sedan kunna sanera området som förorenats av klorerade lösningsmedel från kemtvätten.

- Alla steg som ska följas i ett bidragsprojekt har vi i huvudsak följt. Men redan efter förstudien hade vi klart för oss vad som skulle åtgärdas i Skäggered. Det ledde till att vi kunde köra ett "snabbspår" i bidragssammanhang. Vi behövde inte göra en fullständig huvudstudie utan det räckte med en förenklad variant så att vi snabbt kunde komma vidare till åtgärdsdelen, förklarar Diana Henriksson.

I det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen, som Länsstyrelsen Västra Götaland samordnar, finns bland annat målet att genomföra kommunala handlingsplaner för förorenade områden. Att ta hand om områden som är förorenade och se till att de blir giftfria är viktigt både för miljön och hälsan, inte minst för de som bor i närheten.

Termisk sanering in situ

Idag är det Martin Blom, projektledare på tekniska förvaltningen, som samordnar projektet i Skäggered. Under vintern 2022 har arbetet kommit så långt att den så kallade "termiska saneringen in situ" har påbörjats. Termisk sanering in situ går ut på att värmerör borras ner i marken i området som är förorenat. I Skäggered innebär det 130 borrhål på tusen kvadratmeter mark. Genom värmerören värms marken upp, i det här fallet med el, tills föroreningarna förångas och kan tas om hand. I och med att föroreningarna spridit sig ner i sprickor i berget har det inte varit möjligt att gräva upp marken, vilket annars hade varit ett alternativ.

Denna artikel är del av en artikelserie som synliggör exempel på det goda åtgärdsarbete som görs inom åtgärdsprogrammet för miljömålen i Västra Götalands län.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

- Jag har jobbat med projektet sedan maj 2021. Vi har upphandlat en miljökonsult och satt ihop ett underlag för entreprenaden som ska genomföra saneringen. Nu borrar vi och i april sätts anläggningen i drift. I december 2023 är vi klara. Men provtagning kommer göras både under tiden och efteråt för att följa arbetet noga, berättar Martin Blom.

Transparent kommunikation och utbyte med andra kommuner

Sedan start har det funnits en nära kontakt med de boende i området. Information har skickats ut och arbetsgruppen har varit transparenta med vad som händer i processen. Både till de boende och till media som visat intresse för projektet. Öppenheten har bidragit till förståelse och projektet har flutit på smidigt.

- Västra Götalandsregionens miljömedicinska Centrum (VMC) har varit till stor hjälp. De gjorde en hälsoriskbedömning för området och har varit behjälpliga med att svara på frågor kring hälsorisker som de närboende haft, berättar Linn Åström på miljöförvaltningen Mölndals stad.
- Idag borrar vi åtta timmar om dagen, men inte en enda boende har klagat. De vet vad vi gör och vilken skillnad det kommer att göra i slutändan, säger Martin Blom.

Andra kommuner har hört av sig för att lära av projektet i Skäggered. Men projektet har också i sin tur inspirerats av kommuner som genomfört den här typen av saneringar tidigare. I Trollhättan har ett liknande arbete gjorts i ett villaområde till exempel.

Från mardröm till positiv känsla framåt

Arbetet ger nya erfarenheter hela tiden. Linn Åström, Martin Blom och Diana Henriksson påpekar att alla som varit med i projektet har varit väldigt engagerade. Utgångsläget var en kommuns mardröm men tack vare bra samarbete med samtliga inblandade, statligt bidrag samt kommun och Länsstyrelsens snabba agerande har det gått att lösa. Nu hoppas arbetsgruppen och Länsstyrelsen att projektet ska ge andra kommuner en knuff i rätt riktning.

- Vi hoppas att projektet ska fortsätta att flyta på som det har gjort. Vi har utmaningar nu med att anläggningen drar mycket el, så det tittar vi på. Det blir spännande att följa saneringen framåt. Vi har fått plattformar på datorn och en webbkamera där vi kan se hur det går, säger Martin Blom.
- Vi kommer ha uppföljande kontroller för att säkerställa att den termiska in situ-saneringen uppnått önskat åtgärds mål. Området är inte detaljplanerat, men en fördjupad översiktsplan föreslår att marken kring kemptvätten ska kunna nyttjas för bostadsändamål. Målet är också att grundvattnet med tiden ska kunna användas fritt när det inte längre sprids några föroreningar, avslutar Diana Henriksson.